

SCHELPEM AAN HET STRAND door Josette ARRECGROS

11 × 15 cm, 64 bladzijden, 24 kleurplaten. Nederlandse bewerking door Kees Hana. N.V. Gebr. Zomer & Keuning, Wageningen, 1968. f 4.90.

Wie van ons kent niet het boekje „Coquillages marins”, waarin ongeveer 200 aan de Franse kusten voorkomende schelpen zijn afgebeeld en in het kort beschreven. De populariteit van deze zakgids is vooral te danken aan de duidelijke kleurafbeeldingen, de gemakkelijke hanteerbaarheid en de lage prijs. Een Nederlandse bewerking juichen wij dan ook van harte toe. Het verschijnen ervan vlak voor de vakantie is een gelukkige bijkomstigheid.

Deze Nederlandse bewerking is, zoals trouwens van Kees Hana is te verwachten, tevens een verbetering. In plaats van het hoofdstukje over het artistieke gebruik van schelpen geeft hij een korte beschrijving van het levende dier, dat eens de bewoner was van het object van onze verzameling. Verschillende verouderde wetenschappelijke namen heeft hij vervangen. Indien ook de thans gebruikte namen nog verschillen met wat u elders aantreft, kan dat een gevolg zijn van het feit, dat de wetenschap met steeds grotere snelheid veranderingen aanbrengt. Tenslotte is de beschrijving van de soorten, die ook aan onze kust voorkomen, uitgebreid. Door het gebruik van het oorspronkelijke illustratiemateriaal met de bijbehorende nummering kon de bewerker uiteraard niets veranderen aan de deels merkwaardige volgorde van de verschillende behandelde families en de stand van de afgebeelde buikpotigen, met de top naar beneden. Dit moge echter volstrekt geen beletsel zijn om dit boekje, vooral wanneer u naar de Middellandse Zee gaat, bij u te steken.

W. F.

FISH CATCHING METHODS OF THE WORLD door Dr. A. von BRANDT

19 × 25 cm, 191 pagina's, 250 foto's en tekeningen (zwart/wit). Fishing News (Books) Ltd. London, 1964. Geb. £ 2.17.6.

Sinds oeroude tijden heeft de mens op simpele of ingenieuze manieren getracht vissen en andere waterbewoners te verschalken. Nog dagelijks pleegt de mens gehoor te geven aan deze jachtdrift, teneinde zichzelf en anderen met zijn vangsten te voeden.

De manieren waarop en de middelen waarmee hij zijn doel tracht te bereiken zijn legio; soms zeer simpel, soms zeer vernuftig uitgedacht.

Dit boek geschreven door een vakman op vistuigtechnisch gebied, geeft een uitvoerige documentatie over netten, korven, lijnen, haken, enz. ontwikkeld door volkeren van de gehele aarde en aangepast aan de kusten, de grondsoorten en de leefwijze van het te vangen dier.

Schelpengravende Japanse vrouwen, Griekse sponzenvissers, garnalenvissers van de Philipijnen, kruisnetvissers in de grachten van Bangkok, spanvissers uit Denemarken en tonijnvissers uit de Adriatische zee, passeren in een bonte stoet de revue. Het is een prettig leesbaar boek, hetgeen de titel misschien niet zou doen verwachten en kan ook voor de amateurvisser en zeebioloog zeer waardevol zijn. Handige lieden die zelf hun gereedschap voor het veldwerk vervaardigen, zullen uit het boek zeker interessante ideeën kunnen opdoen.

Een boek dat werkelijk in een behoefte voorziet en u vele instructieve uren zal geven.

B. E.

MIT DER KAMERA IM MEER door Gert KRIENKE

19 × 12½ cm, 132 pagina's, 20 foto's ged. in kleur en 10 tabellen. Albert Müller Verlag-Stuttgart 1964. Geb. 17.80 DM.

Met de explosieve ontwikkeling van de onderwatersport gaat zoals begrijpelijk ook een toename van de onderwaterfotografie gepaard, al zal menigeen misschien sneller de onderwatersport meester worden dan een volleerd onderwaterfotograaf worden.

Hiermee willen we niet zeggen dat dit boekje een handboek voor deze prachtige liefhebberij vormt, daarvoor is het te bescheiden van opzet. Evenmin wil het met ingewikkelde formules, tabellen en technische uiteenzettingen de liefhebber tot het onderwater-fotograferen brengen. Veeleer tracht de schrijver in een prettig geschreven stijl de amateur die reeds met de elementairste begrippen van de fotografie op de hoogte is, de weg te wijzen in dit prachtige gebied. Hij stipt die punten aan waarom het gaat, waar de moeilijkheden liggen en hoe ze te overwinnen zijn. De uitrusting voor onderwaterfotografie, de keuze van het filmmateriaal, het bepalen van de belichtingstijd, flietslicht onder water, het ontwikkelen van de film, aquariumopnamen, kleurenfotografie onder water, het is slechts een greep uit de vele onderwerpen, welke de auteur bespreekt.

Wie plannen heeft met zijn kamera onder water te verdwijnen, leze eerst dit smaakvol geïllustreerde boekje, dat naar onze smaak toch één „maar" heeft en wel de vrij hoge prijs voor een boekje van deze omvang.

B. E.

FILMEN UNTER WASSER door Peter H. KRAUSE

19 × 12½ cm, 104 pagina's, 20 foto's (ged. in kleur) en 6 tabellen. Albert Müller Verlag-Stuttgart. 1966. Geb. 14.80 DM.

Dit boekje van dezelfde uitgever als bovenstaand boekje zouden we daarvan de tegenhanger kunnen noemen. Wie immers de charme van het onderwaterfotograferen heeft leren kennen, zal niet willen rusten alvorens hij of zij ook de bewegingen van de dierenwereld onder het zilte wateroppervlak op de filmband zal hebben vastgelegd.

Peter Krause is een vakman op dit terrein en in een aantal kleine hoofdstukken doorspekt met boeiende onderwaterfoto's, brengt hij de lezer op de hoogte van de moeilijkheden en de mogelijkheden van deze fascinerende bezigheid.

Dat menige meter film nog wel eens misgeschoten zal worden, laat zich indenken, maar wie zich laat leiden door de tips van deze ervaren filmer, komt in ieder geval beter beslagen ten ijs. Uitrusting, duikerervaring, filmkamera's en hun waterdichte behuizing, de keuze van het filmmateriaal, het draaiboek, de belichting, vormgeving, regie, filmen met kunstlicht, enz. zijn enkele onderwerpen die belicht worden. Een prettig verschijnsel is dat zowel voor 8, 9,5 en 16 mm kamera's vele soorten waterdichte huizen verkrijgbaar zijn, waardoor vooral voor de werker op 8 mm de kosten voor een goede technische uitrusting ook weer niet al te hoog behoeven te worden.

Ook de prijs van dit boekje is voor Nederlandse begrippen hoog, maar de boeken zijn in Duitsland nu eenmaal wat prijziger dan bij ons.

B. E.

MARINE SHELLS OF THE PACIFIC door Walter O. CERNOHORSKY

14½ x 22 cm, 248 pagina's. 60 pagina's zwart/wit foto's, 21 tekstfiguren. Uitgave: Pacific publications Pty. Ltd., Sydney. 1967. \$ 6.50.

Het grote eilandenrijk westelijk van Australië is een enorm uitgestrekt en rijk molluskengebied, dat voor 20 jaar nog nauwelijks ontdekt of zelfs maar bereikbaar was. De schrijver heeft het geluk reeds 15 jaar op Fiji te wonen, waar hij een intensieve studie heeft kunnen maken van de schelpdieren die op de koraalriffen leven.

Een 440 soorten worden in zwart/wit foto's getoond en voorzien van belangrijke gegevens als determinatiekenmerken van de schelp, de afmetingen, het verspreidingsgebied en het milieu waarin zij leven. Het fotowerk is duidelijk en geeft ondanks het gemis aan natuurlijke kleuren toch een goede indruk van het uiterlijk van de schelp.

In het gedeelte waar de schelpen besproken worden komen de familia Bursidae, Cymatiidae, Colubrariidae, Cypraeidae, Ovulidae, Triviidae, Muricidae, Mitridae, Olividae, Terebridae en Conidae aan bod.

Evenals in vele andere schelpenboeken gaan aan de besprekingen van de schelpen enkele andere hoofdstukken vooraf. De evolutie van de Prosobranchia, het gebruik van schelpen door alle eeuwen heen, iets over vroegere verzamelaars, collecties en expedities, de classificatie in het kort, de anatomie van het weekdier, radula-preparaten maken, tips voor het veldwerk, het aanleggen van de collectie en een vrij uitvoerig hoofdstuk over het fotograferen van schelpen. De foto's zijn grotendeels van de schrijver zelf. Aan het slot een lijst van boekwerken, verklaring van vreemde termen en de adressen van vele malacologische en conchiologische verenigingen over de gehele wereld.

Een boek dat goed in elkaar zit, ons weer veel informatie verschaft over een schelpenrijk gebied en redelijk in de prijs ligt.

GEMS OF WORLD OCEANS — A guide to world sea shell collecting door A. Gordon MELVIN

14 x 22 cm, 96 pagina's. 56 afbeeldingen in kleur. Uitgave Naturegraph Company, California. 1964. \$ 2.95.

Een populair boekje voor de beginnende verzamelaar of hem die het wil worden. Het heeft ook geenszins de pretentie meer te zijn. Het is een boekje dat door de kleurenafbeeldingen van een aantal prominente vertegenwoordigers uit de tropische molluskenwereld zeker de belangstelling zal opwekken. Bovendien heeft het de verdienste dat het de beginner op weg wil helpen met de techniek van het aanleggen van een collectie. Het vertelt van de systematische indeling, het geeft het onderscheid tussen een conchioloog en een malacoloog, het wijst de weg bij het veldwerk en het prepareren van schelpen, waarna schelpen uit verschillende familia de revue passeren. Bijzonderheden over de schelp en zijn verspreiding, de gemiddelde prijs, de afmetingen e.d. blijven, naast vele andere aardige wetenswaardigheden, niet onvermeld. Zelfs komen even de Kauri's aan de beurt in een klein hoofdstukje dat we schelpen en de mens zouden willen noemen. De typografie bij de kleurenplaten, die op 2 plaatsen in het boek bijeen zijn gebracht, vinden wij niet fraai en overzichtelijk. Verder een aardig boekje, dat zeker wel aftrek zal hebben.

B. E.

HET LEVEN VAN PLANT EN DIER door C. L. DUDDINGTON

11 x 18 cm, 159 pagina's, 18 foto's en 23 zwart/wit tekeningen. Het Spectrum, Utrecht, 1967. Gebroch. f 2,25.

In de bijna reeds onafzienbare rij pockets troffen wij tussen de Prisma-boeken bovenstaand boekje aan, dat zeker het lezen waard is. De auteur — bioloog aan een Londense school — weet de stof helder en begrijpelijk voor iedereen te behandelen. Het is voor een schrijver een hele opgaaft om uit de stof, die door de titel van het boekje gedekt wordt, een greep te doen. Er is een enorme veelheid maar de auteur heeft met opzet grote begrippen aan de orde gesteld. Begrippen die voor alle levende organismen gelden en die — met aandacht gelezen — de lezer een helder beeld geven omtrent de levensverschijnselen rondom hem.

Enkele hoofdstukonderwerpen willen wij noemen zoals: Hoe planten en dieren zich voeden, energiewinning, uitscheiding, hormonen, de voortplanting van dieren en planten.

Verder komen aan de orde de erfelijkheid met de wetten van Mendel alsmede nieuwe inzichten omtrent de structuur van chromosomen e.d.

Het boekje sluit met een zeer kort hoofdstukje over evolutie, dat misschien beter achterwege had kunnen blijven.

De onderwerpen lijken wat bij elkaar geraapt en weinig samenhangend, maar het lezen ervan brengt ons toch weer wat nader tot een beter begrip van de levende natuur.

B. E.

TUSSEN ZEESTERREN EN AMPHORA'S door F. G. A. WOUDESTRA

14 x 22 cm, 500 pagina's, 241 tekeningen, 32 zwart/wit foto's. A. J. G. Strenght, Amsterdam, 1968. Geb. f 27,50.

Toen wij de titel lazen, meenden wij weer met een nieuw boek over de boeiende onderwatersport te maken te hebben, dat ons zou vergasten op fraaie opnamen van het dierenleven aan dichtbij of verre kusten. Wij kwamen echter wat de titel betreft bedrogen uit, want zie een lijvig boek van luitenant ter zee 1e klas Woudestra met een schat aan technische gegevens over de theorie en de praktijk van het duiken lag voor ons. De schrijver is chef duikbedrijf van de Koninklijke Marine en dien-tengevolge is het boek sterk ingesteld op professioneel duiken, met alles wat daarop en daaraan zit.

Onze mening is dat het een goed handboek is voor allround duikinstructeurs. Biologisch biedt het boek uiterst weinig. Aandacht wordt gegeven aan de gevaren, die b.v. giftige dieren voor de duiker opleveren. In dit gedeelte ontdekten wij toch wel enkele storende fouten. Figuur 205 is geen walvishaai maar een orka of zwaardwalvis. De walvishaai is een planktoneter. Waarom wordt niet de naam kegelslakken voor de vertegenwoordigers van de Conidae gebruikt? Dat eendenmossels en mosselen gezellig bij elkaar op rotsen samenhoppen is heel vreemd. Bovendien zijn eendenmossels geen schelpdieren, maar kreeftachtigen.

Enkele „drukfouten” zoals b.v. Tridachna voor Tridacna willen wij voor de eerste druk nog over het hoofd zien. Figuren vragen wel om onderschriften, terwijl ook in de tekst naar de betreffende figuren dient te worden verwezen.

B. E.